

itsmylife

Joost de Laat en Frans van Lokven

Een havo 3 klas van het Dominicus College in Nijmegen heeft afgelopen voorjaar een bijzonder project uitgevoerd. Rond het gemeenschappelijke thema 'itsmylife' hebben alle leerlingen een eigen website ontworpen die wereldwijd voor iedereen toegankelijk is. Ieders site heeft een aantal vaste items: een gedicht, een aantal foto's en een korte videofilm. Alle onderdelen zijn door de havo-leerlingen zelf gemaakt en vormgegeven. Spil van het project is Joost de Laat, cultuurcoördinator aan het Dominicus. Hij vertelt graag over het project.

Hoe is het idee voor dit project ontstaan?

Het SLO kwam met de vraag een CKV-basisvormingsproject te ontwikkelen voor de praktijk. Onze school had jaarlijks een videodagproject in het derde leerjaar maar dit stond te los in de schoolpraktijk. Op hetzelfde moment waren verschillende collega's op school ontevreden over de wijze waarop leerlingen in de tweede fase-vakken en profielwerkstuk hun werk presenteerden. Leerlingen en docenten gingen gebukt onder de stapels schriftelijke verslagen. Het leek een uitgelezen kans om de leerlingen in een project Nieuwe Media de mogelijkheden te geven om eens op een andere wijze hun boodschap, inhoud, onderzoek te presenteren.

Partners voor de uitvoering

EDU-ART Gelderland, het steunpunt cultuureducatie, heeft veel betekend bij de opzet van een gedegen projectplan. Bovendien hielpen ze bij subsidieverzoeken waardoor uiteindelijk zowel via Cultuur & School als de gemeente Nijmegen geld werd binnengehaald. Voor de school was het ook nieuw om zo aan geld te komen. Verder heeft EDU-ART de workshopdocenten fotografie en video benaderd die voor het project nodig waren. Naast het zelf werken met camera's en het bouwen van een website was het ook de bedoeling dat de leerlingen in contact kwamen met de toepassingen van nieuwe media in de kunst (VJ, theater, installaties, computerkunst, enzovoorts). Daarvoor werd contact gezocht met het LUX-theater in Nijmegen, een grote culturele instelling/arthouse. Samen met de school werd een parallel programma opgezet: TESTBEELD.TV.NU waarin lezingen, voorstellingen en zelfs een feest werd geprogrammeerd. De school was verrast om te zien hoeveel er mogelijk is tussen een culturele instelling en een school wanneer je een goed plan hebt. Het LUX-theater heeft er ook veel geld in gestoken

en dit smaakt naar meer. Ook brachten zij de school in contact met BEAM, een plaatselijk kunstenaarsinitiatief waar de opening kon worden houden. Inmiddels had Joost de Laat contact met een net afgestudeerde interaction-designer Tobias Baeten, die er wel oren naar had om met de leerlingen op basis van het foto- en videomateriaal een eigen installatie te bouwen. BEAM heeft aangeboden deze installatie van de leerlingen gedurende de laatste week van het project te exposeren.

Concrete invulling en opzet van het project

Er werd een pilot gedaan: eerst maar eens kijken hoe het in een klas werkt, want het zou de nodige tijd en materiaal vragen. Daarbij hielden de docenten steeds in het achterhoofd het project in de toekomst breed aan te bieden. De schoolleiding gaf groen licht op basis van het projectplan. Een klas werd gekozen en vervolgens een vergadering belegd met de docenten van deze klas. Daar is de vraag gesteld of zij een rol wilden spelen in het project. Docenten moesten vakleestijd afstaan, zowel voor de voorbereiding van het project met de leerlingen als de praktische uitvoering. Met een kleine voorbereidingsgroep (tekenen, Nederlands, de mentor) zijn activeringsopdrachten gemaakt waarmee de leerlingen tot een persoonlijk thema konden komen dat ze in foto's, video en tekst uitwerkten. Ook werd aandacht besteed aan beeld en verbeelding (o.a. portretfotografie). Er werden mediatheekopdrachten ontwikkeld rondom sms-taal en toepassingen van nieuwe media in theater. Kortom, een veelomvattend en breed voorbereidingsprogramma. Uiteindelijk is veel meer tijd en energie gaan zitten in het vinden van een Persoonlijk Thema, want dat was minder makkelijk dan in de gebruikelijke mediatheekopdrachten rondom Nieuwe Media en Kunst cq. Nieuwe Media en Communicatie. Voor al deze lessen werd een beroep gedaan op de individuele vakdo-

centen: op hun tijd, op hun wil of vermogen inhoudelijk iets bij te dragen of om simpelweg projecttijd te geven en dus vaklessen af te staan.

Voor de uitvoeringsfase werd overleg gevoerd met de video-/media-consulent van EDU-ART. Met hem werd een opzet gemaakt van workshops, zelfwerkuren, een productiedag en presentatie. Er werd een grof stappenplan opgezet van idee tot product en de technische voorwaarden werden in kaart gebracht. De kosten die dat met zich mee bracht, dwong de docenten om het project heel inhoudelijk te bekijken: wat moest er zeker gebeuren. In een gesprek met de consulent en de gastdocenten werd het programma verfijnd en de opdracht helder gemaakt.

Technische inroostering

De voorbereidingsuren (ongeveer 15 lessen) werden op basis van welwillende medewerking bij de docenten gehaald. Het uitvoerende deel van ongeveer 50 lessen in februari werd door de schoolleiding goedgekeurd en simpelweg dwars door alle lessen heen ingeroosterd. Het project startte met een opening in BEAM en twee volle workshopdagen. Vervolgens 2 weken waarin 3 blokken van 3 lessen waren ingeroosterd: een blok onder leiding van deskundige vakdocenten en twee blokken zelfwerkuren onder leiding van eigen docenten. Deze blokken werden steeds op een ander moment gerosterd zodat voorkomen werd dat steeds dezelfde vaklessen uitvielen. Het reguliere rooster werd niet aangepast. In de laatste week waren twee dagen ingeroosterd: een productiedag en een dag waarin de presentatie werd voorbereid en uitgevoerd. De lesuitval die hiermee gepaard ging ook doordat begeleidende docenten op die dagen geen les konden geven, is een van de belangrijkste obstakels voor de toekomst.

Dat moet anders georganiseerd worden en daar hebben we ook al ideeën over.

Er ligt een optie om het project in een activiteitenweek uit te voeren van maandag tot en met vrijdag met enige voorbereidende uren vooraf.

Waarom gastdocenten voor fotografie, video en webbouw?

Er was redelijk wat ervaring onder de eigen docenten met digitale media, maar vooralsnog te weinig om de projectdocenten zich zeker te laten voelen om er ook echt les in te geven en het project op dat niveau te begeleiden. Wel hebben een aantal eigen docenten in de aanloop van het project een workshop fotografie en video gegeven aan de docenten van deze projectklas. Het stap voor stap begeleiden van leerlingen om tot een acceptabel resultaat te komen is toch werk van ervaren experts. Wel ligt het in de bedoeling dat eigen docenten dit werk in de toekomst overnemen, zodat de school self-supporting

wordt en de gastdocenten en de media-consulent van EDU-ART steeds meer op de achtergrond raken. Daarom heeft de school ook twee eigen docenten met het project mee laten doen in het programma voor de leerlingen.: We noemden hen eio's: experts-in-opleiding. Zij werden op dezelfde wijze vrijgemaakt als de leerlingen en hebben het project van binnenuit gevolgd. Zij zullen volgend schooljaar ook deel uitmaken van de projectgroep Nieuwe Media die het vervolg voorbereidt. EDU-ART kon niet voorzien in een gastdocent webbouw die met de leerlingen de site zou gaan bouwen. De school heeft die zelf gevonden. Na eerst in gesprek te zijn geweest met webbouwers van de plaatselijke universiteit kwamen de projectleiders er achter dat in 6 vwo een leerling zat die inmiddels zijn eigen bedrijf had in onder andere het bouwen van sites. Deze leerling heeft met enorm veel inzet de leerlingen tijdens het project begeleid en is ook het aanspreekpunt geweest tussen de projectgroep en de ICT-afdeling van de school. Zijn docenten zijn met grote flexibiliteit omgegaan met de onregelmatige lesgang van deze leerling en hij heeft met een groot gevoel van verantwoordelijkheid op een goede manier geschakeld tussen project en school. De docent aardrijkskunde, die een eigen reclamebedrijf heeft, nam samen met hem het onderdeel webdesign voor zijn rekening.

Webmaster uit 6 vwo controleert een site in aanbouw.

Duur van het project

Uiteindelijk werden het 15 lessen in de voorbereiding en ongeveer 50 lessen in de uitvoering en de evaluatie. Tijdens de uitvoering hebben de leerlingen na school en in het weekend nog de nodige tijd gestoken in het fotograferen en filmen van hun eigen leven. Zeer gedisciplineerd hebben de leerlingen na elk blok zelf afspraken gemaakt hoe ze het beperkte aantal foto- en videocamera's zouden verdelen. Hele roosters werden er in het weekend gemaakt. Het project heeft voor de leerlingen in februari alle schooltijd in beslag genomen. Zowel bij hen als bij de begelei-

dende docenten was er nauwelijks ruimte voor de reguliere vakken. Ook deze ervaring draagt er toe bij het project anders te organiseren. Het geeft wel de intensiteit en het effect weer van dergelijke leerprojecten.

Verdeling over de drie media (fotografie, video en webbouw)

In het ideale geval had de school elke leerling

Montage van een korte videoproductie.

een video- en fotocamera willen meegeven en de eigen site laten maken. Dat was niet mogelijk. De middelen waren beperkt. Het was voor de school geen geringe investering om 3 digitale videocamera's en fotocamera's aan te schaffen en 3 computers zo in te richten dat er videomontage op plaats kon vinden.

Er lag bij de leerlingen al in de voorbereiding een duidelijke voorkeur voor of fotografie of video of webbouw. De webbouwers waren het meest uitgesproken en verder was er een duidelijke voorkeur voor video boven fotografie. Na de inleidende workshops in de drie disciplines die door iedereen gevolgd moesten worden, mochten de leerlingen een voorkeur aangeven waarbij ze wisten dat er drie groepen van 8 leerlingen moesten ontstaan. Dit betekende dat een aantal leerlingen toch fotografie moesten doen in plaats van video. Dit heeft overigens geen nadellige invloed gehad op de inzet om er wat van te maken. Om de communicatie tussen de fotografen, de filmers en de webbouwers soepel te laten verlopen werd een filmer, een fotograaf en een webbouwer aan elkaar gekoppeld. Dit drietal was voor elkaar verantwoordelijk om mooi en goed werk te leveren. De fotograaf zorgde voor de foto's van dit drietal, de filmer voor de videofragmenten en de webbouwer

maakte de webpagina's. Elk blok startte met een werkoverleg tussen dit drietal.

Niet elke leerling heeft zich gedurende het proces kunnen inhouden. Sommige leerlingen gingen zelf filmen of fotograferen (met de eigen digitale camera van thuis) of bouwden hun eigen website. Naarmate de website vorderde konden verschillende leerlingen het niet meer aanzien dat een ander zo'n bepalende invloed had op iets wat van hem/haar zelf was (de eigen webpagina) en namen het dan over.

Reacties van de leerlingen op het project

Erg goed. Er was een grote mate van betrokkenheid en enthousiasme. Op de DVD die gemaakt werd van het hele proces, is heel mooi te zien hoe de intimiteit tussen de leerlingen gaandeweg het project toeneemt en het een project met en voor elkaar werd. Leerlingen voelden zich uitverkoren en het kostte hen moeite zich elke dag ook weer te concentreren op de 'gewone' lessen. Het feit dat leerlingen soms in tussenuren of op het eind van de dag doorgingen, sprak ook boekdelen. En vooral de enthousiaste gezichten tijdens de presentatie aan hun ouders was veelzeggend, maar ook aandoenlijk.

Reacties van de school op het project

Wisselend. De schoolleiding heeft lef getoond om het uit te proberen en ruimte te geven om het mogelijk te maken. De school heeft veel geïnvesteerd. Het project heeft ook diep ingegrepen op de organisatie waar een school erg gevoelig voor is: lesuitval voor leerlingen, afwezige docenten, zware belasting van de ICT-afdeling, onrust in de mediatheek, vragen van docenten, enzovoorts. En dat was niet makkelijk. Inmiddels zijn we in gesprek met de ICT-afdeling om te zoeken hoe we het project ook een plaats kunnen geven in het ICT-beleid van de komende jaren. Speerpunten voor het komend jaar op school zijn cultuur en ICT en het project zou daarin een verbindend element kunnen zijn. Ook de wens om het project op te zetten als een elektronische leeromgeving (elo) wordt daarin meegenomen. De school wil het project onderdeel te laten zijn van een leerlijn media-educatie/cultuur-educatie. Verder zijn er plannen om een studiedag te organiseren waarin dit project en de leerlijn media-educatie onderdeel wordt. De school wil de breedte in met het project. Het project heeft hierin als een trigger gefungeerd, als een steen in een vijver waarvan het effect naar alle kanten voelbaar wordt.

Een hoogtepunt

De productiedag was fantastisch. Alles viel toen op zijn plek. Er was een grote saamhorigheid en intimiteit en grote inzet om alles klaar te krijgen. De sfeer die ontstaat wanneer je tegen de deadline werkt. Maar de kroon

op het werk was de presentatie voor de ouders. Met name door het enthousiasme en de nervositeit van de leerlingen om hun inspanningen en resultaat met de buitenwereld te delen. Erg spannend en mooi om te zien. Het zijn vaak die korte momenten, die piekjes waarin je leerlingen even compleet ziet opgaan in hun werk. Maar ook de interesse van culturele instellingen voor het project is een hoogtepunt.

Evaluatie van het project

Het project is door de leerlingen als erg goed geëvalueerd. Maar evaluaties vonden ook plaats in andere groepen en niveaus. Naast een vragenlijst voor de leerlingen was er een gesprek met de begeleidende docenten en de gastdocenten, de afdeling ICT, de afdelingsleider. De school had wel vragen bij de organisatie en het resultaat in verhouding tot de investering in vooral mensen en uren, maar ziet wel mogelijkheden om het project verder te ontwikkelen.

De leerlingen en de begeleidende docenten waren erg enthousiast. Ze beoordeelden het project als leerzaam, vernieuwend, uitdagend, motiverend, leuk, veeleisend, goed georganiseerd, duidelijk, intens en plezierig. De doelstelling van het project is gehaald: leerlingen gaven aan geïnteresseerd te zijn geraakt in de inzet van digitale middelen voor presentatie en enthousiast te zijn over de mogelijkheden, zeiden hun vaardigheden ook verder te willen ontwikkelen. De video- en fotodocenten evenals de webbouwers gaven aan dat leerlingen vaardigheden hebben ontwikkeld met betrekking tot de verschillende disciplines en dat de leerlingen hebben leren communiceren met beeld. De video- en fotodocenten waren tevreden over het resultaat.

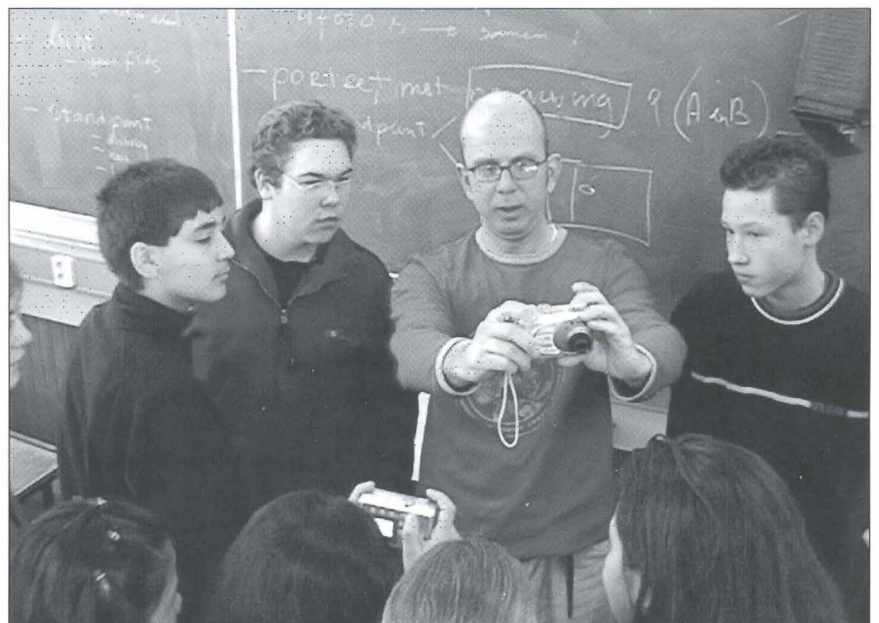
Internetadres met resultaten

De leerlingensite is te vinden via de projectsite <http://itsmylife.fol.nl> (zonder www). Deze laatste site begeleidde en versloeg het project in woord en beeld. Hier zijn (mediatheek)opdrachten, foto's en videofragmenten te vinden evenals informatie over het parallelprogramma, links naar sites over nieuwe media, de uitslag van de vragenlijst, enzovoorts.

Joost de Laat is cultuurcoördinator en projectleider Nieuwe Media op het Dominicus College te Nijmegen en via e-mail te bereiken op joost.delaaat@dominicus.nu. Frans van Lokven is docent video op het Dominicus College te Nijmegen en via e-mail te bereiken op kijkwijzer.yvdv@spidernet.nl. ■

Tips voor scholen die dit project ook willen uitvoeren

- Zet een projectgroep op met een vertal docenten en de ICT-coördinator die het projectidee zien zitten en affiniteit hebben met de nieuwe media.
- Zorg ervoor dat het een project van de school wordt in plaats van een stelletje fanatieke docenten. Neem vroegtijdig contact op met de schoolleiding.
- Neem het project op in het ICT-beleidsplan (in samenwerking met de ICT-coördinator).
- Ga snel rond de tafel met een steunpunt cultuureducatie in de regio en vraag naar de av- of media-consultant voor het opstellen van een projectplan en de invulling van de 'technische kant' van het project en de invulling met gastdocenten.
- Treed in gesprek met culturele instellingen die affiniteit hebben met nieuwe media en beeldcultuur (av-groepen, filmhuis, enzovoorts) voor een mogelijke samenwerking op welk niveau dan ook; het stimuleert enorm.
- Zoek steun voor het project bij anderen: Mira Media, SLO, Platform Media-educatie.
- Beperk je tot de hoofdtaak: het maken van de website met hulp van nieuwe media. Allerlei uitstapjes naar Nieuwe Media en Kunst is erg leuk en zinnig, maar is ook snel te veel.
- Zet het werken naar de site met hulp van tekst, foto's en video in een strakke structuur met heldere opdrachten die direct toepasbaar resultaat opleveren. Hiervoor is voortdurend inhoudelijk overleg tussen de verschillende (gast)docenten noodzakelijk.
- Maak minimaal een docent (de projectleider) gedurende het gehele project vrij voor coördinatie, overzicht en overdracht.

Fotografiedocent Niek Michel geeft een instructie digitale toestellen.